

Lausunto Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle Heinolan teknisen lautakunnan päätöksestä 16.11.2023 § 87, Vuohkallion hulevesisuunnitelma, tehtyihin valituksiin
khal 04.03.2024 § 52
620/02.08.02/2023

Päätös

Ehdotukset hyväksyttiin äänestyksen jälkeen.

Keskustelun kuluessa jäsen Wafin teki vastaesityksen jäsen Endénin kannattamana: kaupunginhallitus kumoaa teknisen lautakunnan päätöksen ja palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Puheenjohtaja totesi, että koska asiasta käydyn keskustelun kuluessa on tehty kannatettu muutosesitys, on asiasta äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että tarvittava äänestys toimitetaan Cloudmeetingillä niin, että ne jotka kannattavat kaupunginjohtajan esitystä äänestävät Jaa ja ne jotka kannattavat Wafinin esitystä äänestävät ei.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin

2 Jaa-ääntä ja

7 Ei ääntä

0 Tyhjää

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen äänin 2 vastaan 7 hyväksyneen kaupunginjohtajan esityksen.

Äänestysluettelo on pöytäkirjan liitteenä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Parkkonen, Jari

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

1. käyttää otto-oikeutta teknisen lautakunnan päätökseen 22.2.2024 § 12 lausunto Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle Heinolan teknisen lautakunnan päätöksestä 16.11.2023 § 87, Vuohkallion hulevesisuunnitelma, tehtyihin valituksiin,

2. kumota teknisen lautakunnan äänestyspäätöksen,

3. hyväksyä teknisen toimen johtajan päätösehdotuksen sekä sen ohessa olevat viranomaisvalmisteluna laaditut lausunnot ja

4. antaa ne Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle Heinolan kaupungin lausuntona asiaan.

Toimivalta

Heinolan kaupungin hallintosääntö 5 luku 22, 26 ja 27 §

Valmistelija	kaupunginjohtaja Jari Parkkonen, puh. 0400 862 977 ja teknisen toimen johtaja Keijo Houhala, puh. 0500 918 597, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Tekninen lautakunta päätti poiketa viranomaisvalmistelluista lausunnoista ja esittelijän pohjaesityksestä kokouksessaan 22.2.2004. Lautakunnassa äänestyspäätöksellä sivuutetut lausunnot koskivat Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle tehtyjä yksilöityjä valituksia Heinolan teknisen lautakunnan päätöksestä 16.11.2023 § 87, Vuohkallion hulevesisuunnitelma. Äänestyspäätös poikkeaa merkittävästi lautakunnan aiemmin hyväksymästä Vuohkallion hulevesisuunnitelmapäätöksestä. Hallinto-oikeus on pyytänyt Heinolan kaupungilta lausuntoa ratkaistakseen Vuohkallion hulevesisuunnitelmasta tehdyt kolme erillistä valitusta. Tällä perusteella hallinto-oikeudelle annettavassa lausunnossa on kyse kaupungin edunvalvonnallisesta kannanotosta hallinto-oikeudelle valitusasian ratkaisemiseksi. Samalla asiassa on kyse asianosaisten yhdenvertaisuudesta sekä hulevesiasioita säätelevien lainsäädännöllisten tekijöiden huomioimisesta Vuohkallion hulevesiä käsittelevien riita-asioiden ratkaisemisessa. Syntyneen ja epäselvän lautakunnan äänestyspäätöksen voi tulkita esimerkiksi tarkoittavan, että kaupunki muuttaisi aikaisemmin muodostettua kantaa ja päätöstä Vuohkallion hulevesiasiasa. Käsiteltävässä lausunnossa on kyse kuitenkin Heinolan kaupungin vastineesta hallinto-oikeudelle, kun se ratkaisee Heinolan kaupungin teknisen lautakunnan 16.11.2023 § 87 päätöksestä tehtyjä valituksia. Lausunnossa ei siten ole kyse aiempien päätösten kumoamisesta. Lisäksi äänestyspäätöksessä todetaan, että vaikutusalueen toimijoiden kanssa tulisi yhteistyössä löytää ratkaisu. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja on 23.2.2024 ilmoittanut käyttävänsä otto-oikeutta asian saattamiseksi kaupunginhallituksen käsittelyyn. Heinolan kaupunki on pyrkinyt ja pyrkii jatkossakin ensisijaisesti osapuolten väliseen neuvotteluratkaisuun. Kuitenkin neuvotteluratkaisun reunaehtona tulee olla voimassa oleva lainsäädäntö ja vastuut, sekä laajemmin ratkaisun tulee olla tasapuolinen ja oikeudenmukainen niin maanomistajien kuin kiinteistön omistajien kanssa. Heinolan kaupungin näkökulmasta, asiaa on valmisteltu yhteistyössä eri asiantuntijoiden ja osallisten kanssa. Ratkaisuvaihtoehdot ovat kestäviä ja voimassa olevan lainsäädännön mukaisia. Viranhaltijavalmistelu on tukeutunut näiden pohjalta muodostettuun aikaisempaan linjaan ja tarjoaa kaupungille mahdollisuuden löytää kestävä ratkaisu haastavaan ongelmaan. Aikaisemmista linjauksista luopuminen heikentäisi merkittävästi kaupungin neuvotteluasemaa ratkaisematta itse hulevesiasiaa. Lisäksi on tarkoituksenmukaista varmistaa, että kaupungin käsittely lausuntoa antaessa, on hyvän hallinnon periaatteiden mukainen ja päätöksenteko perusteluineen ottaa huomioon asianosaisten kannalta oikeusvarmuuden ja yhdenvertaisuuden.

Esityslistan liitteenä hallinto-oikeuden lausuntopyyntö liitteineen (3 kpl), lausunnot jokaiseen kolmeen liitteeseen, Vuohkallion hulevesitarkkailuraportti 2023 ja Hulevesisuunnitelma 2023.

Tiedoksianto	virallinen ote sähköposti	Hämeenlinnan hallinto-oikeus tekninen lautakunta rakennuspäällikkö, projektipäällikkö
--------------	------------------------------	---

tekltk 22.02.2024 § 12

Päätös

Jäsen Jaakkola esitti jäsen Saittakarin kannattamana, että Tekninen lautakunta esittää Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle, että se ottaa oikaisuvaatimukset huomioon ja kumoaa päätöksensä 16.11.2023 §87. Sekä aloittaa Vuohkallion alueen hulevesijärjestelmän ratkaisemisen yhdessä hulevesijärjestelmän vaikutusalueen kiinteistön omistajien kanssa yhdessä. Kaupunki pyrkii yhteistyöllä löytämään ratkaisun, joka huomio eri intressipiirien esilletuomat seikat sekä kunnioittaa parhaalla mahdollisella tavalla luontoarvoja. Vastaesitys perusteluineen pöytäkirjan liitteenä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta käydyin keskustelun kuluessa jäsen Jaakkola on tehnyt teknisen toimen johtajan ehdotuksesta poikkeavan kannatetun esityksen, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että tarvittava äänestys toimitetaan nimenhuutoäänestyksenä niin, että ne, jotka kannattavat teknisen toimen johtajan ehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat jäsen Jaakkolan tekemää esitystä äänestävät EI. Äänestysmenettely hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin
4 Jaa-ääntä (Anttonen, Salonen, Kallio ja Lehmusvuori)
5 Ei-ääntä (Saittakari, Tähkänen, Jaakkola, Vainio ja Pynnönen)

Puheenjohtaja totesi teknisen lautakunnan äänin 5 vastaan 4 puolesta hyväksyneen jäsen Jaakkolan esityksen.

Äänestysraportti on pöytäkirjan liitteenä.

Eriävän mielipiteen asiaan jättivät teknisen toimen johtaja Houhala sekä jäsenet Lehmusvuori, Salonen, Kallio ja Anttonen. Perusteluna esittelijän ja viranomaisvalmistelun vastainen päätös.

Esittelijä	teknisen toimen johtaja Houhala, Keijo
------------	--

Päätösehdotus	Tekninen lautakunta päättää hyväksyä oheiset lausunnot ja antaa ne Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle.
---------------	--

Toimivalta	Hallintosääntö 23.4
Valmistelija	rakenuspäällikkö Ari Matteinen, puh. 050 049 7251, projektipäällikkö Annika Vinkka, puh. 044 797 5724 ja kaupunginlakimies Teppo Joentausta, puh. 044 469 4361, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Vuohkallion alueella on esiintynyt ongelmia hulevesijärjestelmän käsittelykapasiteetissa usean vuoden ajan, aina Vuohkallion teollisuusalueen perustamisesta saakka. Ongelmia on muodostunut, koska alueen alkuperäisessä toteutuksessa ei ole noudatettu kaupungin osoittamia ohjeita ja toteutettu liittymistä hulevesijärjestelmään. Vuohkallion suunnittelualue Heinolassa sijaitsee asemakaava-alueella. Maankäyttö- ja rakennuslain luvun 13a mukaan kiinteistöjen omistajat tai haltijat vastaavat kiinteistöjensä hulevesien hallinnasta. Kunta puolestaan vastaa hulevesien hallinnan järjestämisestä asemakaava-alueella. Ramboll on laatinut alueelle vuonna 2023 valmistuneen hulevesisuunnitelman. Hulevesisuunnitelma on laadittu ratkaisemaan Vuohkallion alueella esiintyviä hulevesihaittoja ja tarjoamaan niihin kestäviä ja luonnonmukaisia ratkaisuvaihtoehtoja. Viime vuonna laaditussa uudessa hulevesisuunnitelmassa esitettiin kaksi ratkaisuvaihtoehtoa alueen hulevesien hallinnan kehittämiseksi ja ongelmien poistamiseksi. Suunnittelualue koostuu Vuohkallion teollisuusalueesta. Aluetta rajaavat Valtatie 4, Sukurantie, Siltakatu sekä Koivutie. Vuohkallion teollisuusalue on suurimmaksi osaksi rakennettua pienteollisuusaluetta. Alueen etelä- ja länsiosassa on rakentamatonta teollisuustontteiksi kaavoitettua aluetta, joka on tällä hetkellä yksityisessä omistuksessa ja käytössä pääosin mansikan viljelyyn. Vuohkallion teollisuusalueen ja sen eteläpuolella olevan asuinalueen ja Koivutien välissä sijaitsee taajamametsä, joka on myös virkistyskäytössä. Teollisuusalueen keskellä on kasvillisuuden valtaama viheralue, joka ei ole aktiivisessa virkistyskäytössä. Alueen pohjoisosassa sijaitsee ABC-liikenneasema, Tokmannin tavaratalo ja ravintola Heila. Hulevesisuunnitelman ratkaisuvaihtoehdossa VA 0 Vuohkallion hulevesipumppaamosta luovutaan ja teollisuusalueen Vuohkalliontie/Työmiehentie ja Asentajankadun muodostuvat hulevedet johdetaan tasausaltaan kautta Sukuranlahteen tällä hetkellä olemassa olevien hulevesisuunnitelman sivuilla 2-3. esitettyjen virtausreittien mukaisesti. Myös Vuohkallion teollisuusalueen rakentamattomien tonttien vedet ohjataan Sukuranlahteen. Ratkaisu toteuttaa periaatetta, että hulevedet käsitellään ja johdetaan luonnollisten valuma-alue- ja aluerajausten mukaisesti vesistöön. Vuohkallion teollisuusalueen luontainen, korkeusmalliin perustuva vesienjohtamissuunta on Sukuranlahti (Hulevesisuunnitelma sivu 3). Alue ei ole tulvaherkkä. Vuohkallion teollisuusalueen länsipuolelta kulkee valtaoja Veljeskylästä valtatie alitse Sukuranlahteen. ABC-

liikenneaseman/Tokmannin takaa kulkee valtatie alitse noin 1000 mm rumpu. Valuma-alueen pinta-ala ennen valtatie alittavaa rumpua on noin 73 hehtaaria. Kaakonlammesta lähtevä valtaoja laskee Juornatjoenlahteen. Suurin osa Veljeskylän alueesta laskee myös Juornatjoenlahteen. Kaakonlammen luontaisen valuma-alueen pinta-ala on noin 56 hehtaaria. Sukuranlahteen laskee lisäksi Sukurantien pohjoispuolelle ja valtatie itäpuolelle rajautuva alue. Alueen vedet kerääntyvät luontaisesti valtatielle johtavan rampin viereen Sukurantien pohjoispuolella, josta vedet johdetaan kahden rummun kautta valtatie länsipuolelle. Rampin alittava rumpu on halkaisijaltaan n. 600 mm ja valtatie alittava rumpu n. 1000 mm. Näin ollen ko. valuma-alueen pinta- ja hulevedet on koottu alueen ensimmäisten ojitussuunnitelmien mukaisesti ja käsitelty sekä ohjattu ao. luonnollisten valuma-alueiden mukaisesti vesistöön.

Hulevesisuunnitelman ratkaisuvaihtoehdossa VA 1 Vuohkallion hulevesipumppaamo jäisi käyttöön ja Vuohkallion teollisuusalueella nykytilanteessa muodostuvat hulevedet johdettaisiin Kaakonlampeen. Tämä pinta- ja hulevesien johtamisen periaate ei toteuttaisi valuma-alueiden mukaista käsittelyä ja luonnollisten valuma-alueiden rajauksia, eikä sen toimivuus onnistuisi ilman yhteiskunnan infrarakentamista, säännöllistä huolto- ja kunnossapitoa sekä jatkuvia ylläpitokuluja. Ratkaisu vaikuttaisi ja muuttaisi myös Kaakonlammen vesitasetta.

Molemmissa ratkaisuvaihtoehdoissa nykyistä tasausallasta laajennetaan ja rakentamattomien tonttien hulevedet johdettaisiin edelleen Sukuranlahteen. Sukuranlahteen laskevaa valtaojaa siirrettäisiin ja rakentamattomien tonttien hulevedet ohjattaisiin valtaojaan. Valtaoja pyritään jättämään luonnonmukaiseksi avo-
ojaksi eli maahan kaivetuksi uraksi, jonka tarkoituksena on hallita hulevettä.

Alueella syntyvien hulevesien laadusta on herännyt keskustelua. Tämän johdosta hulevesisuunnitelmaan laadittiin hulevesien tutkimus- ja seurantaohjelma, jonka mukaisesti Heinolan kaupunki käynnisti 2023 alueen hulevesien systemaattisen laadun tarkkailun.

Heinolan kaupunki on tehnyt sopimuksen Vuohkallion hulevesien johtamisesta ja moottorikelkkauran tekemisestä maanomistajien kanssa vuonna 1996. Sopimuksessa todettiin, että hulevesinä johdettavien purkuvesien tulee olla laadultaan vähintään talouskäyttöön soveltuvaa vettä. Hulevesille ei ole kuitenkaan asetettu Suomen lainsäädännössä laatuaroja, vaan suositus- tai viitearvoja maaperän ominaisuuksien mukaisesti. Talousvedelle asetettujen laatuarojen tai -kriteereiden soveltaminen hulevesiin on siten kohtuutonta, sillä mikään puhdistamaton pintavesi tai hulevesi ei ole talousvettä tai riskittömästi (mikrobiologia, kiintoaine ym.) talousveden laatuvaatimukset täyttävää vettä.

Näistä syistä on hyvä huomata, että

- talousveden laatua sääntelevät kriteerit määrittelevät ja sisältävät kotitalouksille yms. tarkoitetun ja kohdistetun talousveden laadun

vaatimukset ao. asetuksessa. Asetuksessa on lisäksi määritelty asetuksen soveltamisala ja rajaukset, jonka mukaisesti asetusta ei sovelleta hulevesiin.

- kaupunki vastaa hulevesijärjestelmästä, ei esimerkiksi järjestelmää käyttävien kotitalouksien tai elinkeinoelämän mahdollista riskeistä tai poikkeavista tapahtumista. Niistä vastuu on toimijalla tai poikkeamien aiheuttajalla MRL:n ja ympäristö- tai jätelainsäädännön periaatteiden ja lupaehtojen mukaisesti.

Tekninen lautakunta hyväksyi 16.11.2023 kokouksessa Rambollin tekemän Vuohkallion hulevesisuunnitelma ratkaisuvaihtoehdon VA 0 sekä irtisanoi maanomistajien kanssa tehdyn sopimuksen hulevesien laatuvaatimuksien noudattamisesta talousveden kriteerien mukaisesti kohtuuttomana. Lautakunnan tekemästä Vuohkallion hulevesisuunnitelman hyväksymispäätöksestä on jätetty kolme erillistä valitusta Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Heinolan kaupungilta pyydetty vastinelausunnot ovat tämän esityksen liitteenä.

Esityslitan liitteenä on hallinto-oikeuden lausuntopyyntö liitteineen (3 kpl) ja lausunnot jokaiseen kolmeen liitteeseen sekä Vuohkallion hulevesitarkkailuraportti 2023 ja Hulevesisuunnitelma 2023.

Tiedoksianto

virallinen ote
sähköpostilla

hameenlinna.hao@oikeus.fi
rakennuspäällikkö
projektipäällikkö

Äänestystiedot

Jaa kaupunginjohtajan esitys / Ei Wafin vastaesitys/ Tyhjä